TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2012 m. liepos 5 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Direktyva 97/7/EB — Vartotojų apsauga — Nuotolinės prekybos sutartys — Vartotojo informavimas — Pateikta ar gauta informacija — Patvarioji laikmena — Sąvoka — Tiekėjo svetainėje esanti nuoroda — Teisė atsisakyti sutarties“

Byloje C-49/11

dėl *Oberlandesgericht Wien* (Austrija) 2011 m. sausio 26 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2011 m. vasario 3 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Content Services Ltd

prieš

Bundesarbeitskammer

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai J. Malenovský, E. Juhász (pranešėjas), G. Arestis ir T. von Danwitz,

generalinis advokatas P. Mengozzi,

posėdžio sekretorė A. Impellizzeri, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2012 m. sausio 26 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Content Services Ltd*, atstovaujamos advokato J. Öhlböck,

— *Bundesarbeitskammer*, atstovaujamų advokatų A. M. Kosesnik-Wehrle ir S. Langer,

— Austrijos vyriausybės, atstovaujamos C. Pesendorfer,

— Belgijos vyriausybės, atstovaujamos T. Materne,

— Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze ir J. Kemper,

— Graikijos vyriausybės, atstovaujamos G. Kotta, F. Dedousi ir G. Alexaki,

— Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocato dello Stato* L. D’Ascia,

* Proceso kalba: vokiečių.

— Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos C. M. Wissels ir B. Koopman,

— Europos Komisijos, atstovaujamos M. Owsiany-Hornung ir S. Grünheid,

susipažinęs su 2012 m. kovo 6 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 1997 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 97/7/EB dėl vartotojų apsaugos, susijusios su nuotolinės prekybos sutartimis (OL L 144, p. 19; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 3 t. p. 319), 5 straipsnio 1 dalies išaiškinimu.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Content Services Ltd* (toliau – *Content Services*) ir *Bundesarbeitskammer* (Federaliniai darbo rūmai) ginčą, kilusį dėl su nuotolinės prekybos sutartimi, kurią vartotojas sudarė internete, susijusios informacijos gavimo formos.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Direktyvos 97/7 9, 11, 13, 14 ir 22 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(9) <...> derantis dėl nuotolinių sutarčių naudojamos viena ar daugiau nuotolinio ryšio priemonių; <...> dėl nuolatinio ryšio priemonių tobulėjimo neįmanoma sudaryti jų išsamaus sąrašo, tačiau būtina apibrėžti principus, kurie galiotų net ir toms ryšio priemonėms, kurios dar nėra plačiai naudojamos;

<...>

(11) <...> naudojant nuotolinio ryšio priemones neturi sumažėti vartotojui teikiamos informacijos apimtis; <...> nesvarbu kokios ryšio priemonės yra naudojamos, turi būti apibrėžta vartotojui siųstina informacija; <...>

<...>

(13) <...> elektroninėmis technologijomis platinama informacija iš esmės yra trumpalaikė, nes nėra gaunama išliekamojo pavidalo [patvariojoje laikmenoje]; <...> vartotojas turi tinkamu laiku gauti visą sėkmingam sutarties vykdymui būtiną informaciją raštu;

(14) <...> prieš sudarydami sutartį vartotojai iš esmės neturi galimybių pamatyti prekių ir įvertinti teikiamų paslaugų pobūdžio [savybių]; <...> jeigu direktyvoje nenurodyta priešingai, turi būti numatyta teisė atsisakyti sutarties; <...>

<...>

(22) <...> naudodamasis naujomis technologijomis vartotojas negali kontroliuoti naudojamų ryšio priemonių; <...> būtina nurodyti, kad įrodinėjimo pareiga tenka tiekėjui. <...>“

4 Direktyvos 4 straipsnyje „Išankstinė informacija“ numatyta:

„1. Prieš sudarant bet kokią nuotolinės prekybos sutartį, vartotojui suteikiama tokia informacija:

a) tiekėjo tapatybė, o jeigu sudaroma sutartis, pagal kurią reikalaujama išankstinio apmokėjimo, – ir adresas;

b) pagrindinės prekių ar paslaugų ypatybės [savybės];

c) prekių ar paslaugų kaina, įskaitant visus mokesčius;

d) jei reikia, pristatymo kaina;

e) mokėjimo, pristatymo arba atlikimo tvarka;

f) sutarties atsisakymo teisės galiojimas [buvimas], išskyrus 6 straipsnio 3 dalyje minimus atvejus;

<...>

2. Šio straipsnio 1 dalyje minima informacija, kurios komerciniai ketinimai [komercinis tikslas] turi būti aiškiai išreikšti [matomas], yra perduodama aiškiai ir suprantamai bet kokiomis nuotolinio ryšio priemonėmis, atsižvelgiant į verslo sandorių sąžiningumo principus ir į valstybių narių teisės aktuose apibrėžtų asmenų, pvz., nepilnamečių, negalinčių išreikšti savo sutikimo, apsaugos principus.

<...>“

5 Šios direktyvos 5 straipsnyje „Informacijos patvirtinimas raštu“ įtvirtinta:

„1. Vartotojui raštu ar kita jam tinkama ir prieinama ilgalaike forma turi būti patvirtinta [vartotojas raštu ar kitoje jam tinkamoje ir prieinamoje patvariojoje laikmenoje turi gauti] 4 straipsnio 1 dalies nuo a iki f punktuose minima informacija [minimą informaciją]. Jeigu informacija raštu arba kita jam tinkama ir prieinama ilgalaike forma [kitoje jam tinkamoje ir prieinamoje patvariojoje laikmenoje] nebuvo pateikta vartotojui iki sutarties sudarymo, ji patvirtinama tinkamu metu vykdant sutartį, o jeigu prekių nenumatyta siųsti trečiosioms šalims – jas pristatant.

Bet kokiu atveju turi būti suteikta tokia informacija:

— informacija raštu apie pasinaudojimo teise atsisakyti sutarties sąlygas ir tvarką pagal 6 straipsnį, įskaitant 6 straipsnio 3 dalies pirmoje įtraukoje minimus atvejus,

— tiekėjo komercinės įmonės buveinės adresas, kuriuo vartotojas galėtų siųsti skundus,

— informacija apie prekių priežiūros paslaugas ir garantijas,

— neterminuotų arba ilgiau nei vieneriems metams sudarytų sutarčių nutraukimo pasekmės.

2. Šio straipsnio 1 dalis netaikoma nuotoliniu ryšiu teikiamoms proginėms paslaugoms, už kurias pateikia sąskaitas nuotolinio ryšio priemonių operatorius. Bet kokiu atveju vartotojams turi būti praneštas tiekėjo komercinės įmonės buveinės adresas, kuriuo jie galėtų siųsti skundus.“

6 Direktyvos 97/7 6 straipsnyje „Sutarties atsisakymo teisė“ nurodyta:

„1. Kiekviena nuotolinės prekybos sutartis numato mažiausiai septynių darbo dienų terminą, per kurį vartotojas gali atsisakyti sutarties, nenurodydamas priežasties, ir jam nebūtų [neturi būti] taikoma nuobauda. <…>

<…>

3. Jeigu šalys nėra susitarusios kitaip, vartotojas negali pasinaudoti šio straipsnio 1 dalyje numatyta sutarties atsisakymo teise dėl tokių sutarčių:

— paslaugų teikimo sutarčių, su vartotojo sutikimu pradėtų vykdyti dar nesibaigus šio straipsnio 1 dalyje minimam septynių darbo dienų terminui,

<…>“

7 Direktyvos 97/7 14 straipsnyje „Minimalios sąlygos“ numatyta, kad valstybės narės, siekdamos geriau apsaugoti vartotojus, šios direktyvos taikymo srityje gali priimti ar toliau taikyti griežtesnes nuostatas, neprieštaraujančias Sutarčiai, ir kad tokiomis nuostatomis, atsižvelgiant į Sutartį, dėl bendrų interesų gali būti draudžiama pagal nuotolinės prekybos sutartis parduoti tam tikras prekes arba paslaugas, ypač medicinos produktus, tų valstybių teritorijoje.

8 Pagal 2002 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/65/EB dėl nuotolinės prekybos vartotojams skirtomis finansinėmis paslaugomis ir iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 90/619/EEB ir direktyvas 97/7/EB ir 98/27/EB (OL L 271, p. 16; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 4 t., p. 321), 2 straipsnio f punktą „patvarioji laikmena“ – „tai priemonė, kuri įgalina vartotoją saugoti jam asmeniškai skirtą informaciją taip, kad informacija tam tikrą laiką būtų prieinama ateityje ir kad nepakitusią saugomą informaciją būtų galima atgaminti“.

9 Remiantis 2002 m. gruodžio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/92/EB dėl draudimo tarpininkavimo (OL L 9, 2003, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 4 t., p. 330) 2 straipsnio 12 punktu, „patvarioji laikmena“ yra „bet kokia priemonė, kuri leidžia klientui jam asmeniškai skirtą informaciją išsaugoti taip, kad ji būtų prieinama ateityje tiek laiko, kiek reikia atitinkamos informacijos paskirčiai, ir kuri leidžia atgaminti saugomą informaciją jos nepakeičiant“.

10 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/48/EB dėl vartojimo kredito sutarčių ir panaikinančios Tarybos direktyvą 87/102/EEB (OL L 133, p. 66), 3 straipsnio m punkte „patvarioji laikmena“ apibrėžta kaip „bet kuri priemonė, kuri suteikia galimybę vartotojui jam asmeniškai skirtą informaciją saugoti tiek laiko, kiek reikia pagal informacijos paskirtį, taip, kad ja būtų galima pasinaudoti ateityje ir kad būtų galima saugomą informaciją atkurti jos nepakeičiant“.

11 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB (OL L 304, p. 64), nuo 2014 m. birželio 13 d. panaikinama Direktyva 97/7, kaip numatyta jos 31 straipsnyje. Pagal Direktyvos 2011/83 2 straipsnio 10 punktą „patvarioji laikmena“ – tai „priemonė, kuri leidžia vartotojui ar prekiautojui saugoti asmeniškai jam skirtą informaciją taip, kad informacija tam tikrą laiką būtų prieinama ir kad saugomą informaciją būtų galima atgaminti nepakitusią“.

Austrijos teisė

12 Direktyva 97/7 į nacionalinę teisę perkelta 1979 m. kovo 8 d. *Konsumentenschutzgesetz* (*BGB1.* 140/1997; toliau – Vartotojų apsaugos įstatymas) (pagrindinei bylai taikytina redakcija).

13 Pagal Vartotojų apsaugos įstatymo 5c straipsnio 1 dalį:

„Vartotojas laiku, prieš pateikdamas užsakymą, turi gauti tokią informaciją:

1) tiekėjo vardas (įmonės pavadinimas) ir adresas;

2) esminės prekių ar paslaugų savybės;

3) prekių ar paslaugų kaina, įskaitant visus mokesčius;

4) jei reikia, pristatymo kaina;

5) mokėjimo, pristatymo arba atlikimo tvarka;

6) sutarties atsisakymo teisės buvimas, išskyrus 5f straipsnyje minimus atvejus.

<…>“

14 Vartotojų apsaugos įstatymo 5d straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyta:

„1) Vartotojas laiku, vykdant sutartį, o prekių, kurios nėra skirtos tretiesiems asmenims tiekti, – vėliausiai prekių tiekimo momentu, turi gauti patvirtinimą raštu, kuriame būtų išvardyta [Vartotojų teisių apsaugos įstatymo] 5c straipsnio 1 dalies 1–6 punktuose nurodyta informacija, nebent ši informacija jam jau buvo pateikta raštu iki sutarties sudarymo. Informacijos patvirtinimui raštu prilyginamas patvirtinimas vartotojui prieinamoje patvariojoje laikmenoje.

2) Be to, vartotojui laiku raštu ar jam prieinamoje patvariojoje laikmenoje turi būti pateikta tokia informacija:

1) informacija apie pasinaudojimo teise atsisakyti sutarties sąlygas ir tvarką, kaip numatyta 5e straipsnyje, įskaitant 5f straipsnio 1 dalyje numatytus atvejus;

2) tiekėjo įmonės buveinės adresas, kuriuo vartotojas prireikus galėtų siųsti skundus;

3) informacija apie prekių priežiūros paslaugas ir garantijas;

4) neterminuotų arba ilgiau nei vieniems metams sudarytų sutarčių nutraukimo pasekmės.“

15 Vartotojų apsaugos įstatymo 5e straipsnio 1–3 dalyse įtvirtinta:

„1. Vartotojas gali nutraukti nuotolinės prekybos sutartį arba atšaukti nuotoliniu būdu pateiktą užsakymą per 2 ir 3 dalyse nustatytą terminą. Pakanka, kad pranešimas apie atsisakymą būtų išsiųstas prieš pasibaigiant šiam terminui.

2. Atsisakymo terminas yra septynios darbo dienos, šeštadienis nelaikomas darbo diena. Prekių tiekimo sutarčių atveju atsisakymo terminas pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kai vartotojas jas gauna, o paslaugų teikimo atveju – nuo sutarties sudarymo dienos.

3. Jei įmonė neįvykdė pareigos informuoti pagal 5d straipsnio 1 ir 2 dalis, teisė atsisakyti sutarties gali būti įgyvendinta per tris mėnesius nuo 2 dalyje nurodytų datų. Jeigu per šį terminą įmonė įvykdo įsipareigojimus, 2 dalyje numatytas teisės atsisakyti sutarties įgyvendinimo terminas pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kai ji pateikė informaciją."

16 Remiantis vartotojų apsaugos įstatymo 5f straipsnio 1 dalimi vartotojas neturi teisės atsisakyti sutarties tuo atveju, kai paslaugų teikimo sutartis vartotojui sutikus pradėdama vykdyti nepasibaigus septynioms darbo dienoms po sutarties sudarymo.

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

17 *Content Services* yra pagal Anglijos teisę įsteigta ribotos turtinės atsakomybės bendrovė, turinti filialą Manheime (Vokietija). Ji siūlo įvairias paslaugas interneto svetainėje, kurioje informacija pateikiama vokiečių kalba ir kuri taip pat prieinama Austrijoje. Per šią svetainę, be kita ko, galima parsisiųsti nemokamą programinę įrangą ar mokamos programinės įrangos bandomąsias versijas.

18 Norėdami naudotis šia svetaine interneto vartotojai turi užpildyti registracijos formą. Pateikdami užsakymą jie, pažymėję varnelę atitinkamoje registracijos formos vietoje, pareiškia, kad sutinka su bendromis prekybos sąlygomis ir atsisako sutarties atsisakymo teisės. Direktyvos 97/7 4 ir 5 straipsniuose numatyta informacija, būtent susijusi su sutarties atsisakymo teise, vartotojams tiesiogiai nenurodoma, bet jie gali ją pamatyti paspaudę sutarties sudarymo tinklalapyje esančią nuorodą. Nepažymėjus varnelės abonento sutarties su *Content Services* sudaryti neįmanoma.

19 Pateikęs užsakymą atitinkamas vartotojas iš *Content Services* gauna elektroninį laišką su interneto adreso nuoroda, vartotojo vardu ir slaptažodžiu. Be kita ko, šiuo laišku vartotojas informuojamas apie tai, kad su šiuo vartotojo vardu ir slaptažodžiu turės prieigą prie interneto svetainės turinio ir kad jis turi saugoti prisijungimo prie nurodytos svetainės duomenis saugioje vietoje.

20 Šiame elektroniniame laiške nėra jokios informacijos apie sutarties atsisakymo teisę. Su šia teise susijusią informaciją galima gauti tik paspaudus jame pateiktą nuorodą.

21 Vėliau interneto vartotojas gauna iš *Content Services* sąskaitą, kurioje prašoma sumokėti 96 EUR už prieigą prie interneto svetainės turinio 12-ka mėnesių. Šioje sąskaitoje primenama apie tai, kad atitinkamas vartotojas atsisakė sutarties atsisakymo teisės ir nebegali nutraukti abonento sutarties.

22 Pagrindinė byla pradėta pagal *Bundesarbeitskammer* (Federaliniai darbo rūmai), įstaigos, kuriai suteiktos vartotojų apsaugos funkcijos ir kurios buveinė yra Vienoje (Austrija), skundą dėl *Content Services* komercinės praktikos, kuria pažeidžiamos kelios Sąjungos teisės ir nacionalinės teisės normos vartotojų apsaugos srityje.

23 *Content Services*, pralaimėjusi bylą *Handelsgericht Wien* (Vienos prekybos teismas), apskundė šio teismo sprendimą *Oberlandesgericht Wien* (Aukščiausiasis teismas).

24 *Oberlandesgericht Wien* nurodo, kad nagrinėjamu atveju su sutarties atsisakymo teise susijusi informacija nepateikiama pačiame elektroniniame patvirtinimo laiške, o gali būti prieinama tik paspaudus šiame laiške nurodytą nuorodą. Tačiau interneto svetainė gali būti bet kuriuo metu pakeista, dėl to vartotojas negalės ja naudotis ilgą laiką.

25 Manydamas, kad nagrinėjamai bylai išspręsti būtinas Direktyvos 97/7 nuostatų išaiškinimas, *Oberlandesgericht Wien* nusprendė sustabdyti jos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar tam, kad būtų įvykdyti direktyvos [97/7] 5 straipsnio 1 dalyje nustatyti reikalavimai, pagal kuriuos vartotojas ten nurodytą informaciją turi gauti jam tinkamoje ir prieinamoje patvariojoje laikmenoje, nebent ši informacija jam buvo pateikta tinkamoje ir prieinamoje patvariojoje laikmenoje sudarant sutartį, pakanka to, jog vartotojui ši informacija būtų prieinama paspaudus nuorodą verslininko interneto svetainėje pateikiamame tekste, kurį sutartiniams santykiams užmegzti vartotojas turi pažymėti varnele kaip perskaitytą?“

Dėl prejudicinio klausimo

26 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Direktyvos 97/7 5 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad komercinė praktika, kurią taikant šioje nuostatoje numatyta informacija vartotojams tampa prieinama tik paspaudus atitinkamos įmonės interneto svetainėje esančią nuorodą, atitinka šios nuostatos reikalavimus.

27 Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad prieš sudarydami sutartį vartotojai gali susipažinti su informacija, susijusia būtent su sutarties atsisakymo teise, tik paspaudę *Content Services* interneto svetainės tinklapio nuorodą. Iš jo taip pat matyti, kad pateikę užsakymą atitinkami vartotojai iš *Content Services* gauna elektroninį laišką, kuriame nėra jokios informacijos, susijusios su šia teise, bet yra *Content Services* interneto svetainės, kurioje galima gauti tam tikrą su šia sutarties atsisakymo teise susijusią informaciją, adreso nuoroda.

28 Remiantis Direktyvos 97/7 5 straipsnio 1 dalimi, vartotojas raštu ar kitoje jam tinkamoje ir prieinamoje patvariojoje laikmenoje turi laiku gauti reikiamos informacijos patvirtinimą, nebent ši informacija jam jau buvo pateikta raštu ar tokioje laikmenoje iki sutarties sudarymo.

29 Iš šios nuostatos galima daryti išvadą, kad kai verslininkas iki sutarties sudarymo pateikia vartotojui tam tikrą informaciją ne raštu ir ne vartotojui tinkamoje ir prieinamoje patvariojoje laikmenoje, jis privalo patvirtinti šią informaciją raštu ar šioje laikmenoje.

30 Šioje byloje kyla klausimas, ar *Content Services* komercinė praktika apima reikiamos informacijos teikimą vartotojui patvariojoje laikmenoje iki sutarties sudarymo arba tokios informacijos patvirtinimo tokioje laikmenoje gavimą vėliau.

31 Pirma, reikia išnagrinėti, ar taikant tokią praktiką reikiama informacija „pateikiama“ vartotojui, ar yra jo „gaunama“, kaip numatyta Direktyvos 97/7 5 straipsnio 1 dalyje.

32 Šiuo klausimu svarbu nurodyti, kad nei Direktyvoje 97/7, nei jai aiškinti svarbiuose dokumentuose, pavyzdžiui, parengiamuosiuose dokumentuose, nėra jokių paaiškinimų dėl tikslios šios direktyvos 5 straipsnio 2 dalyje pateikiamų sąvokų „gauti“ ir „pateikti“ reikšmės. Todėl nustatant šių sąvokų reikšmę reikia remtis jų įprasta reikšme bendrinėje kalboje ir atsižvelgti į kontekstą, kuriam esant jos vartojamos, ir teisės aktų, kuriuose jos įtvirtintos, tikslus (šiuo klausimu žr. 2005 m. kovo 10 d. Sprendimo *easyCar*, C-336/03, Rink. p. I-1947, 20 ir 21 punktus).

33 Kalbant apie įprastą reikšmę bendrinėje kalboje, reikia nurodyti, kaip pažymėjo Komisija, kad šioje nuostatoje vartojamos sąvokos „gauti“ ir „pateikti“ susijusios su perdavimo procedūra. Pirma sąvoka taikoma vartotojui, o antra – tiekėjui. Vykstant informacijos perdavimo procedūrai nebūtina, kad šalis, kuriai ji skirta, atliktų konkrečius veiksmus. Atvirkščiai, kai vartotojui siunčiama nuoroda, jis, kad susipažintų su aptariama informacija, turi imtis tam tikrų veiksmų ir visais atvejais paspausti šią nuorodą.

34 Dėl konteksto, kuriam esant nagrinėjamos sąvokos vartojamos, reikia priminti, kad Direktyvos 97/7 5 straipsnio 1 dalimi siekiama užtikrinti, kad vartotojas gautų visą sėkmingam sutarties vykdymui ir ypač savo, kaip vartotojo, teisių, įskaitant sutarties atsisakymo teisę, įgyvendinimui būtiną informaciją. Kaip pažymi Italijos vyriausybė, šioje nuostatoje yra keli reikalavimai, skirti apsaugoti vartotojus, kurie yra silpnoji nustatytų nuotolinių sutartinių santykių šalis.

35 Šiuo klausimu taip pat reikia pastebėti, kad nors, atsižvelgiant į daugelį kalbinių versijų, Sąjungos teisės aktų leidėjas Direktyvos 97/7 4 straipsnyje pasirinko neutralią formuluotę, pagal kurią vartotojas turi „turėti“ reikiamą informaciją, šios direktyvos 5 straipsnio 1 dalyje jis pasirinko labiau verslininkus įpareigojančią sąvoką, kuria remiantis vartotojas turi „gauti“ šios informacijos patvirtinimą. Iš esmės ši sąvoka atspindi idėją, kad, kiek tai susiję su informacijos patvirtinimu vartotojams, pakanka jų pasyvaus elgesio.

36 Kalbant apie Direktyvos 97/7 tikslą, reikia nurodyti, kad ja siekiama labiau apsaugoti vartotojus, suteikiant jiems tam tikrų teisių nuotolinių sutarčių srityje. Sąjungos teisės akto leidėjas siekė, kaip matyti iš šios direktyvos 11 konstatuojamosios dalies, kad naudojant nuotolinio ryšio priemones nesumažėtų vartotojui teikiamos informacijos apimtis.

37 Tokiomis aplinkybėmis reikia pripažinti, kad kai su pardavėjo interneto svetainėje esančia informacija galima susipažinti tik paspaudus vartotojui pateiktą nuorodą, ši informacija nėra nei „pateikiama“ vartotojui, nei jo „gaunama“, kaip numatyta Direktyvos 97/7 5 straipsnio 1 dalyje.

38 Toliau reikia išnagrinėti, ar interneto svetainė, kurioje esanti informacija yra prieinama vartotojams paspaudus pardavėjo pateiktą nuorodą, laikytina „patvariąja laikmena“, kaip ji suprantama Direktyvos 97/7 5 straipsnio 1 dalyje.

39 Šiuo klausimu reikia nurodyti, kad šioje nuostatoje pateikiama alternatyva, t. y. kad reikiamą informaciją vartotojas turi gauti „raštu“ arba „kitoje patvariojoje laikmenoje“.

40 Remiantis tuo galima daryti išvadą, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas numatė dvi funkciniu požiūriu lygiavertes galimybes, taip pat reikalavimą, kad šios dvi formos būtų lygiavertės.

41 Tokiomis aplinkybėmis ir, kaip matyti iš Teisingumo Teismui pateiktų Austrijos, Belgijos ir Graikijos vyriausybių pastabų, popierinės laikmenos pakaitalas gali būti pripažintas atitinkančiu vartotojo apsaugos reikalavimus, atsižvelgiant į naujų technologijų plėtrą, su sąlyga, kad jis atlieka tas pačias funkcijas kaip ir popierinė laikmena.

42 Taigi darytina išvada, kad patvarioji laikmena, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 97/7 5 straipsnio 1 dalį, analogiškai popierinei laikmenai turi užtikrinti vartotojui, kad jis turės šioje nuostatoje nurodytą informaciją, kad prireikus galėtų įgyvendinti savo teises.

43 Jeigu laikmena leidžia vartotojui išsaugoti jam asmeniškai skirtą informaciją, užtikrinti, kad jos turinys nebus pakeistas, ir ji bus prieinama reikiamą laiką bei suteikia galimybių atgaminti nepakitusią informaciją, ji yra „patvarioji laikmena“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą.

44 Tokį požiūrį patvirtina Sąjungos teisės aktų leidėjo kituose teisės aktuose, būtent Direktyvos 2002/65 2 straipsnio f punkte, Direktyvos 2002/92 2 straipsnio 12 punkte ir Direktyvos 2008/48 3 straipsnio m punkte, pateiktos „patvariosios laikmenos“ apibrėžtys. Nors šios direktyvos netaikytinos nagrinėjamoje byloje, kaip nurodė generalinis advokatas savo išvados 36 punkte, iš esmės nėra jokio pagrindo manyti, kad jomis apibrėžiama kita nei Direktyvoje 97/7 vartojama sąvoka. Ši išvada dar labiau taikytina Direktyvai 2011/83, kuria nuo 2014 m. birželio 13 d. pakeičiama ir panaikinama Direktyva 97/7 ir kurios 2 straipsnio 10 punkte „patvariosios laikmenos“ sąvoka apibrėžta vadovaujantis pirmesniame punkte nurodytais kriterijais.

45 To paties požiūrio laikėsi Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) teismas 2010 m. sausio 27 d. Sprendime *Inconsult Anstalt prieš Finanzmarktaufsicht* (E-4/09, *EFTA Court Report*, p. 86), kai aiškino „patvariosios laikmenos“ sąvoką pagal Direktyvą 2002/92.

46 Tačiau išnagrinėjus bylos medžiagą negalima daryti išvados, kad pardavėjo interneto svetainė, kurios nuoroda pateikta vartotojui, šiam leidžia išsaugoti jam asmeniškai skirtą informaciją taip, kad per reikiamą laiką jis galėtų prie jos prieiti ir atgaminti nepakitusią, o pardavėjas neturėtų galimybės vienašališkai keisti jos turinio.

47 *Content Services* remiasi *European Securities Markets Expert Group* (ESME) 2007 m. ataskaita, kurioje daromas skirtumas tarp „paprastų interneto svetainių“ (*ordinary websites*) ir „pažangių interneto svetainių“ (*sophisticated websites*) ir nurodoma, kad kai kurios iš pastarųjų gali būti patvariosios laikmenos.

48 *Content Services* teigia, kad dėl technikos pažangos ir sparčios naujų technologijų kaitos įmanoma sukurti interneto svetaines, kurios užtikrintų kad neperduodant informacijos vartotojo kontrolei, ji būtų saugoma, prieinama ir atgaminama reikiamą laiką.

49 Nenagrinėjant klausimo, ar tokios pažangios svetainės naudojimas gali atitikti Direktyvos 97/7 reikalavimus, akivaizdu, ir *Content Services* tai pripažino, kad byloje nagrinėjamoje veikloje ji pati tokios svetainės nenaudoja.

50 Taigi reikia pripažinti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjama interneto svetainė, kurioje esanti informacija vartotojams prieinama tik paspaudus pardavėjo pateiktą nuorodą, negali būti laikoma „patvariąja laikmena“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 97/7 5 straipsnio 1 dalį.

51 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, jog Direktyvos 97/7 5 straipsnio 1 dalis aiškintina taip, kad komercinė praktika, kurią taikant su šioje dalyje nurodyta informacija galima susipažinti tik paspaudus atitinkamos įmonės interneto svetainės nuorodą, neatitinka šios nuostatos reikalavimų, nes ši įmonė tokios informacijos „nepateikia“, o vartotojas jos „negauna“, kaip tai numatyta šioje nuostatoje, ir kad pagrindinėje byloje nagrinėjamos interneto svetainės negalima pripažinti „patvariąja laikmena“ remiantis 5 straipsnio 1 dalimi.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

52 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

1997 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 97/7/EB dėl vartotojų apsaugos, susijusios su nuotolinės prekybos sutartimis, 5 straipsnio 1 dalis aiškintina taip, kad komercinė praktika, kurią taikant su šioje dalyje nurodyta informacija galima susipažinti tik paspaudus atitinkamos įmonės interneto svetainės nuorodą, neatitinka šios nuostatos reikalavimų, nes ši įmonė tokios informacijos „nepateikia“, o vartotojas jos „negauna“, kaip tai numatyta šioje nuostatoje, ir kad pagrindinėje byloje nagrinėjamos interneto svetainės negalima pripažinti „patvariąja laikmena“ remiantis 5 straipsnio 1 dalimi.

Parašai.